

SLUTRAPPORT

2007-12-29

Hästhållning med kvalitet – för hästägare

Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS) har med finansiering av Statens Jordbruksverks satsning på Livskraftigt Hästföretagande under 2007 genomfört projektet *Hästhållning med kvalitet – för hästägare*. NS har fungerat som projektägare och projektledare har varit Christina Risshytt Collman, Kultura.

Bakgrund

Hur kan vi hjälpa hästägare att känna sig trygga i sin roll? Hur kan vi värna hästens välbefinnande och säkerheten i alla hästhantering? Hur kan vi gemensamt och systematiskt arbeta för en stark och bärkraftig hästkultur? Det är frågeställningar som ligger till grund för projektet Hästhållning med kvalitet.

NS har som en viktig uppgift att främja god hästhållning. Satsningen på Hästhållning med kvalitet – för hästägare är, liksom det tidigare Stallvårdsprojektet 2006, ett led i att förbättra kompetensen inom området. Utgångspunkten är den utveckling som skett i Sverige de senaste decennierna. Idag finns ca 280 000 hästar i landet och de allra flesta av dem, ca 220 000 är hobby- och fritidshästar. 60 000 ingår i kommersiell verksamhet, varav 20 000 är ridskolehästar. Resterande del är framför allt trav- och galopphästar i professionell träning, men även ridhästar.

Utvecklingen kring hästar har gått från att hästen varit en betydande produktionsfaktor i samhället till att bli framför allt en hobby för många. Detta är både på gott och på ont. Många av de nya hästägarna har inte med sig längre sedan barnsben vad det handlar om att hålla djur eller hästar. De har inte det praktiska handlaget ”medfött” och det har inte ett tränat ”öga”. Mycket av det praktiska kunnandet som tidigare överfördes mellan generationerna har gått förlorat.

Men parallellt med denna utveckling har nog den samlade hästkunskapen aldrig tidigare varit så stor – kollektivt sett. Problemet är att kunskapen inte är särskilt jämnt fördelad. Och också att den praktiska erfarenheten är begränsad. En stor utmaning ligger också i att nå ut till många av hästhållarna/hästägarna inte minst dem som inte är engagerade i en ridklubb eller rider på ridskola. Här ligger en stor utmaning.

Det finns idag en bra struktur med t.ex. bra ridskolor, yrkesutbildning och ungdomsverk-samhet. Ändå hörs varningssignaler som t.ex. att hästar inte får vara hästar, insikt ersätts av åsikt och att måttstocken ersätter ”hästögat”. Mot denna bakgrund kan man fråga sig var det brister. Men man kan också fråga sig vad som krävs för att få till stånd en högre kunskaps- och kompetensnivå bland landets hästägare och då med särskild fokus på de 220 000 s.k. hobbyhästarna och dess ägare.

Viktiga faktorer för att stimulera till ökat lärande är normer, insikt, motivation, stöd och sammanhang. Det handlar om en norm för vad som är god hästhållning, insikt om den egna kunskaps- och kompetensnivån, motivation och stöd av olika slag för lärande samt ett relevant sammanhang för inläring.

Syfte och mål

Syftet med projektet är att uppbreda en bred samstämmighet och ett starkt stöd bland Sveriges olika hästorganisationer för vad som är fundamenta i god och säker hästhållning oavsett vilken typ av häst du har och oavsett vilken inriktning du har. Det vill säga vilka baskunskaper, praktiska färdigheter och värderingar varje person som ansvarar för en häst bör ha, för att hästen ska skötas och hanteras på ett bra sätt. Men också för att ”rätt kunskap och förhållningssätt” ska föras vidare.

Målet är att kunna nå ut till prioriterade grupper via många kanaler på ett effektivt och tilltalande sätt för att stödja kunskapshöjande insatser och höja lägsta nivån. Arbetet har samordnats med Svenska Ridsportförbundets hästkunskapsprojekt.

Måluppfyllelse

Projektet har resulterat i en bred förankring av problembeskrivning och kompetensbehov samt i produktion av guiden Ha häst, som grund för kommunikation och kunskapshöjande åtgärder.

”Ha häst-guiden” är framtagen i samarbete med AB Trav och Galopp, Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Hästen, Flyinge Avels- och Hästsportcentrum, Föreningen Skogshästen, Hästyrkesförbundet, Jordbruksverket, Ridskolan Strömsholm, Ridskolornas Riksorganisation, Svenska GaloppSPORTS Centralförbund, Svenska HästavelSförbundet, Svenska IslandshäStförbundet, Svenska Ridsportförbundet, Svenska Ridtravarföreningen, Svenska TravSPORTS Centralförbund, Sveriges Lantbruksuniversitet, Sveriges Veterinärmedicinska Anstalt, Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap Hästsektionen och Travskolan Wången.

Guiden kommer att finnas som trycksak och att hämta digitalt.

Tidsplan

Projektet inleddes i april 2007 och avslutade i december 2007. Projektet har därmed bedrivits inom ramen för den fastställda tidsplanen.

Genomförande och erfarenheter

I juni 2007 bjöd NS in landets hästorganisationer, riksansläggningsarna, SLU, SVA och SVS Hästsektion att medverka i projektet med kontaktpersoner in till samtal om behovet av

kunskap och kompetens till grund för en bärkraftig hästkultur. Diskussionen startade utifrån ett första utkast till kompetensbeskrivning för hästägare/hästhållare.

Vid ett arbetsmöte i oktober beslöts att arbeta fram en gemensam och grundläggande vägvisare till lärande om hästen och om god hästhållning. Beslutet grundades i uppfattningen att det krävs ett stort mått av samarbete för att kunna påverka människors kunskaper, attityder och beteenden i hästhållningsfrågor. Samt att utmaningen ligger i att nå de hästhållare som bäst behöver det.

Vid inventeringen av möjligheter och utmaningar konstaterades bl.a. att;

- det idag är mer samarbete mellan olika verksamhets- och intresseinriktningar, samt att flera webbaserade kunskapsprojekt är på gång.
- hästintresset är stort och ofta omfattar hela familjer samtidigt som man idag har mindre djurkunskap med i "bagaget, samt att hästovana föräldrar behöver mer kunskap för att kunna ta ansvar för barnens hästhållning.
- det känslomässiga engagemanget i hästen är stort, men att brister i kunskap och förståelse ofta leder till ett förmänskligande av hästens behov och beteende.
- fokus på ridningen gör att många skickliga unga ryttare ofta har brister i hästkunskap och hästhantering. Att det tar tid och kräver förebilder, att gå från ridintresse till hästintresse.
- unga ryttare känner press att prestera tävlingsresultat genom föräldrars/egna krav och att människor "med pengar" köper häst för tidigt, byter för ofta, söker felet hos hästen om den inte presterar som tänkt
- okunskap leder till brist på kritiskt förhållningssätt och att man inte söker yrkeskompetent hjälp i tillräcklig utsträckning

Kontaktuppgifter

För mer information kontakta:

Elisabet Backteman, Nationella Stiftelsen,

elisabeth.backteman@nshorse.se , www.nshorse.se, tel. 08-627 20 12

Christina Risshytt-Collman, Kultura, christina.collman@kultura.se, tel. 0733-40 20 21.